

Svenska utvärderingsföreningen

SVUF

Presenterar

Nordens största utvärderingskonferens

UTVÄRDERING

För ett bättre samhälle

12–14 oktober 2022

Norra Latin Stockholm

Rum 252

Sociala investeringar
- en evidensbaserad framtidsmodell?

Panel

- Anna Balkfors
- Cristian Lagström
- Mats Fred

Moderator: Ylva Norén Bretzer

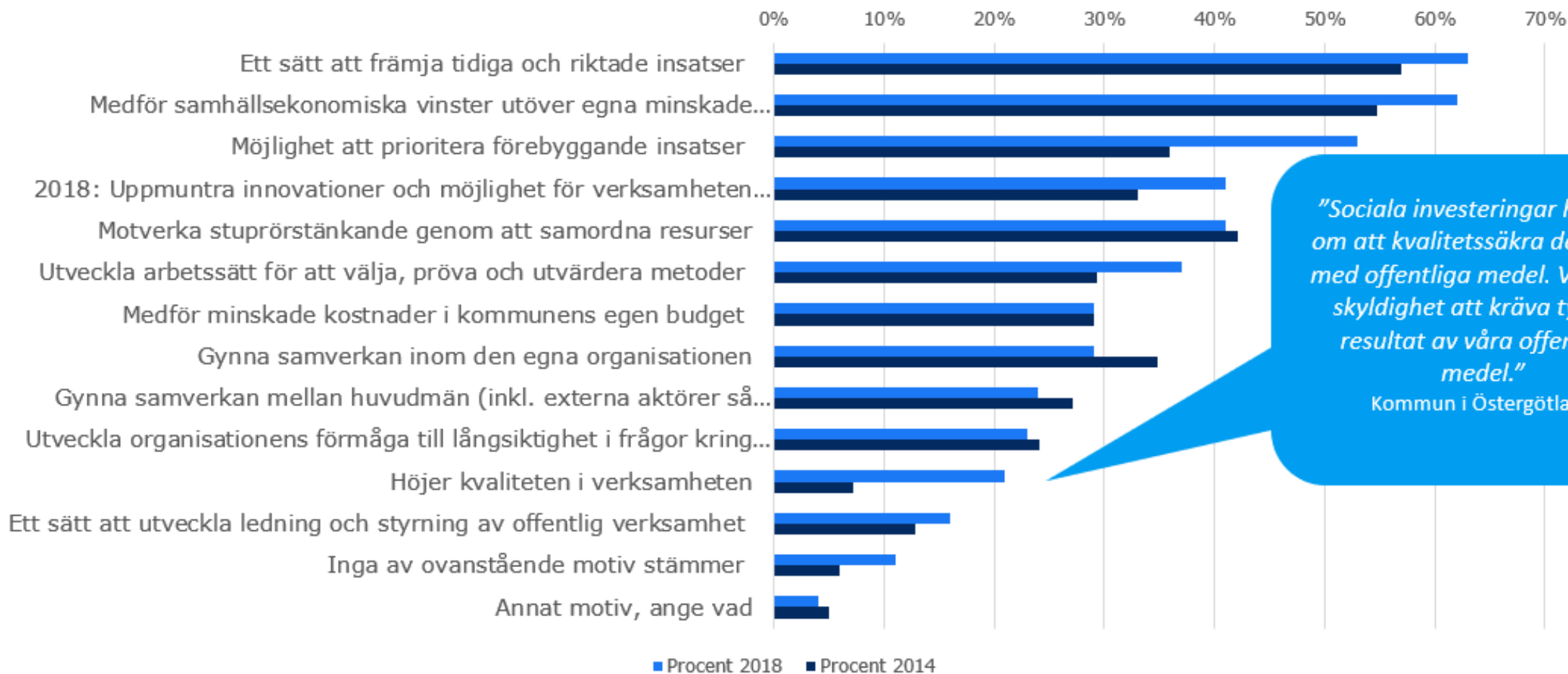
Varför sociala investeringar?

- Behov av förnyelse i välfärdssektorn
- Det finns stora välfärdsvinster och samhällsekonomisk potential i förebyggande och tidiga insatser
- Sociala problem är ofta av komplex karaktär –förutsätter samverkan
- Våra offentliga system är uppbyggda för att hantera enskilda områden – stuprör och silos!
- Incitamentsproblem hämmar långsiktighet och förebyggande insatser – ett års budgetar etc.

Hur kommer det sig att vi inte får till detta?

Beror det på okunskap, resursbrist, vilja, brist på incitament, juridiska hinder, kulturella aspekter?

Motiv till sociala investeringar

"Sociala investeringar handlar om att kvalitetssäkra det vi gör med offentliga medel. Vi har en skyldighet att kräva tydliga resultat av våra offentliga medel."

Kommun i Östergötland

Sociala investeringar i en kommunal och regional kontext

Sociala investeringar som perspektiv

Sociala investeringar som ett *perspektiv* för att tydliggöra investeringar i humankapital och värc av satsningar på förebyggande och tidiga insatser.

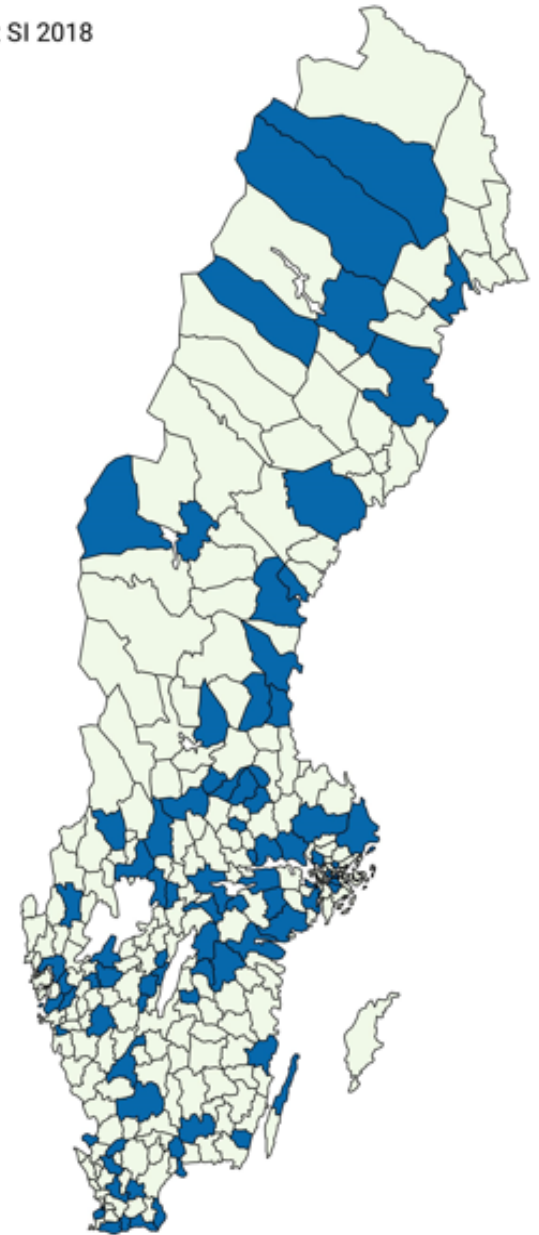
Sociala investeringar som praktik/arbetsätt

En social investering är en avgränsad *satsning* som i förhållande till ordinarie arbetsätt förvänt ge bättre utfall för en målgrupp och samtidigt leda till minskade samhällsekonomiska kostnader på sikt (SKR 2017).

- Sociala investeringsfonder
- Sociala utfallskontrakt
- Sociala obligationer/lån för social hållbarhet.

Förekomst SI 2018

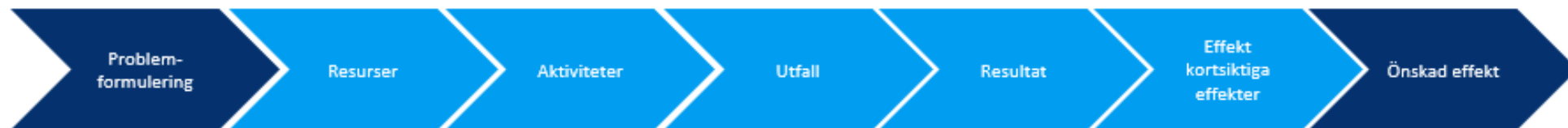
■ Ja
□ Nej

Vad kännetecknar arbetet med sociala investeringar?

- Första initiativen år 2005
- 111 kommuner och 5 regioner avsatt medel till SIF
- Politiskt antagna riktlinjer (mål, målgrupper, omfattning, ansökningsförfaranden, beslut, förväntningar på utvärdering/redovisning, organisation)
- Besluten kring ligger högt upp i beslutshierarkin
- Målgrupperna är främst barn-, och unga, arbetslösa, personer med psykisk ohälsa och riskgrupper för "utanförskap"
- Ett systematiskt arbete som bygger på förändringsteori för att kunna utvärdera insatser – ett starkare utfallsfokus

"Syftet med den sociala investeringsfonden är att utveckla främjande och förebyggande arbetsmetoder som tidigt bryter negativ händelseutveckling hos barn och unga i kommunen. På sikt minska risken för långvarig arbetslöshet och utanförskap. Metodutveckla kommunens verksamhet med fokus på nämndövergripande samverkan. Fånga både mänskliga och ekonomiska vinster i att arbeta med tidiga och förebyggande insatser. Ställa om organisationen, från reaktiv till proaktiv."
(Riktlinje Social Investeringsfond - kommun i Skåne).

Resultat av sociala investeringar?

- Prova och utveckla nya metoder och arbetssätt för förebyggande insatser
- Överbrygga stuprör genom samverkan över förvaltningsgränser
- Verktyg för organisationsutveckling och en lärande organisation, från reaktiv till proaktiv
- Generera sociala och ekonomiska vinster –effektivare resursanvändning
- Ge incitament för långsiktiga insatser
- Stimulera bättre utvärderingar, underlätta prioritering och styrning av resurser och insatser.

Inte nya metoder, men nya samarbeten, stimulerar intraprenörskap

Inbyggt i riktlinjer för sociala investeringar. Beror på organiseringen

Nja, om genomtänkt organisation, förankrat i ledning (ekonomi centralt), samordnings funktion

Nja, "sociala effekter", ekonomiska vinster/återföring av medel svårt att mäta.

Ja, men svårigheter med implementering i ordinarie verksamhet, i vissa fall projektfinansiering

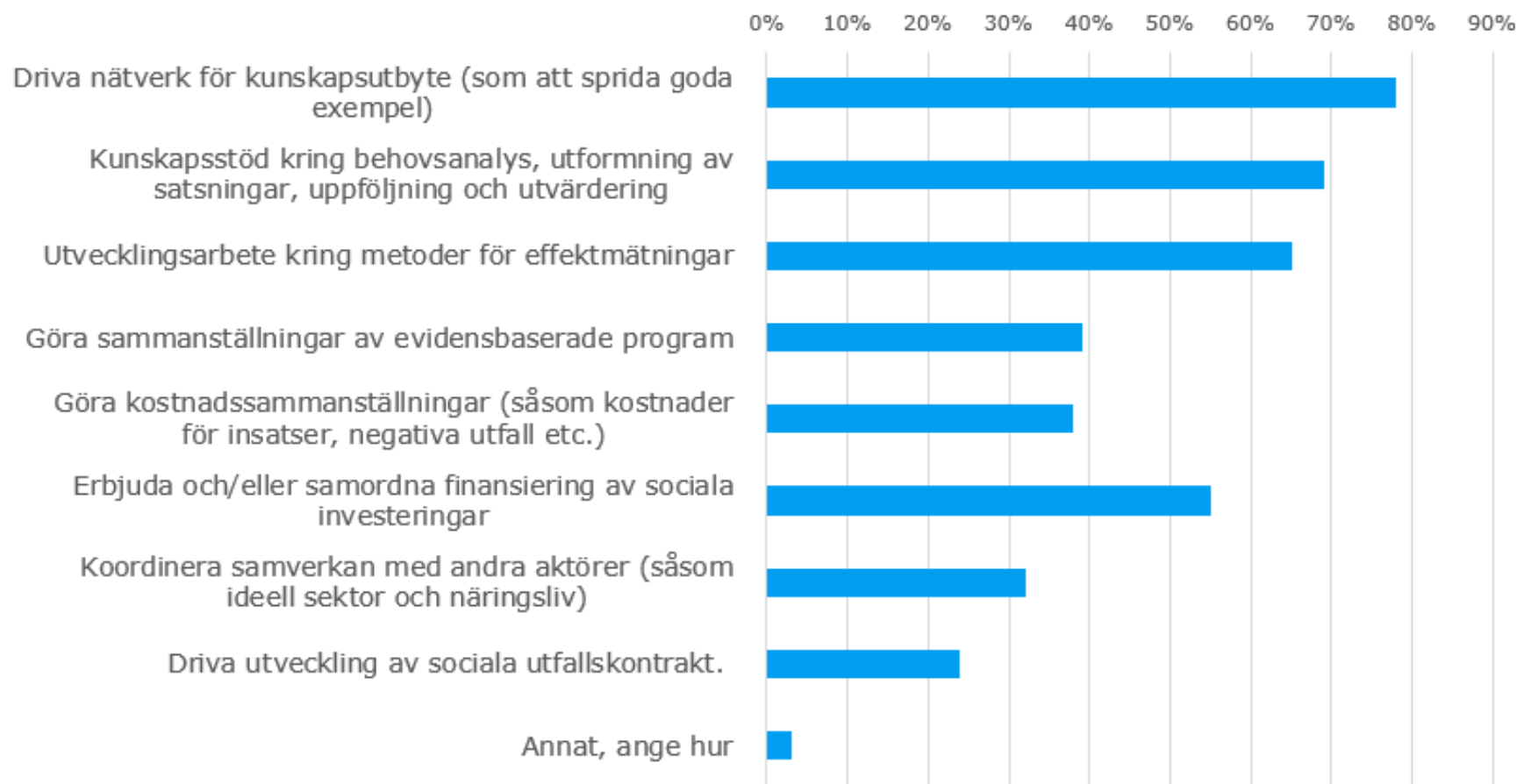
Ja, men administrativt tungt med behovsanalyser och utvärderingar.

Finns utvecklingsbehov?

Hur borde man stödja på nationell nivå?

Det är inte svårt, det är bara jobbigt!

- Hur vi använder skattemedel för att åstadkomma värde (sociala och miljömässiga) kommer bli än viktigare – utfallsfokus!
- Kroka arm med ekonomistyrning – förstå varandras logiker
- Behov av kapacitetsbyggande för att kvalitetssäkra förebyggande insatser -förutsätter utvärderingskompetens

anna.balkfors@ramboll.com

Bright ideas.
Sustainable change.

2022

The Profit of Prevention A Study of Social Investments in a Swedish Region | Cristian Lagström

The Profit of Prevention

A Study of Social Investments in a Swedish Region

This thesis aims to deepen the understanding of the use and implications of accounting technologies in the governing of public services. It explores social investments, a proliferating public sector management technology based broadly on the idea to govern long-term public goals "by numbers". The core of social investments is to calculate the socio-economic profitability of preventive measures. As such, it reflects the complexities and capacities of governing towards long-term goals in a changing public landscape.

Guided by Actor Network Theory (ANT) and its constructivist approach to study things in the making, this thesis presents a study of rendering social investments operable as a management technology in a Swedish region. The findings of the study open up for a discussion and a problematization about the limits and implications of calculative practices in taming and attaining complex public goals.

Cristian Lagström is a PhD student at the School of Public Administration, University of Gothenburg. The Profit of Prevention – A Study of Social Investments in a Swedish Region is his PhD thesis in Public Administration.

THE PROFIT OF PREVENTION

A Study of Social Investments
in a Swedish Region

Cristian Lagström

ISBN: 978-91-985430-2-5 (printed version)

ISBN: 978-91-985430-3-2 (online version)

Printed by Stema Specialtryck AB, Borås

UNIVERSITY OF
GOTHENBURG

”organisatoriska konsekvenser av sociala investeringar”...

och ”wrong pocket syndrome”

Sociala investeringar

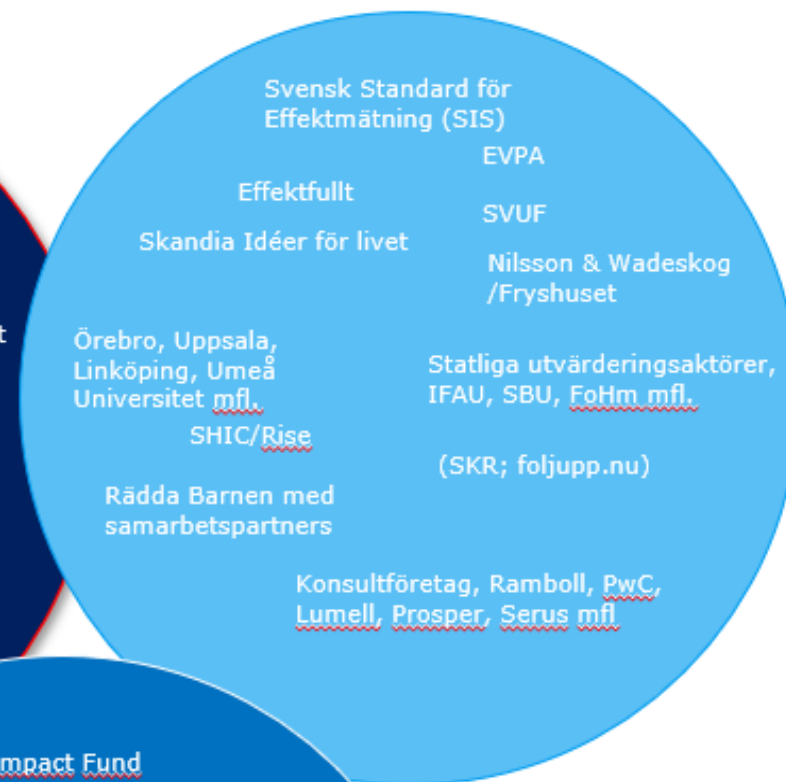
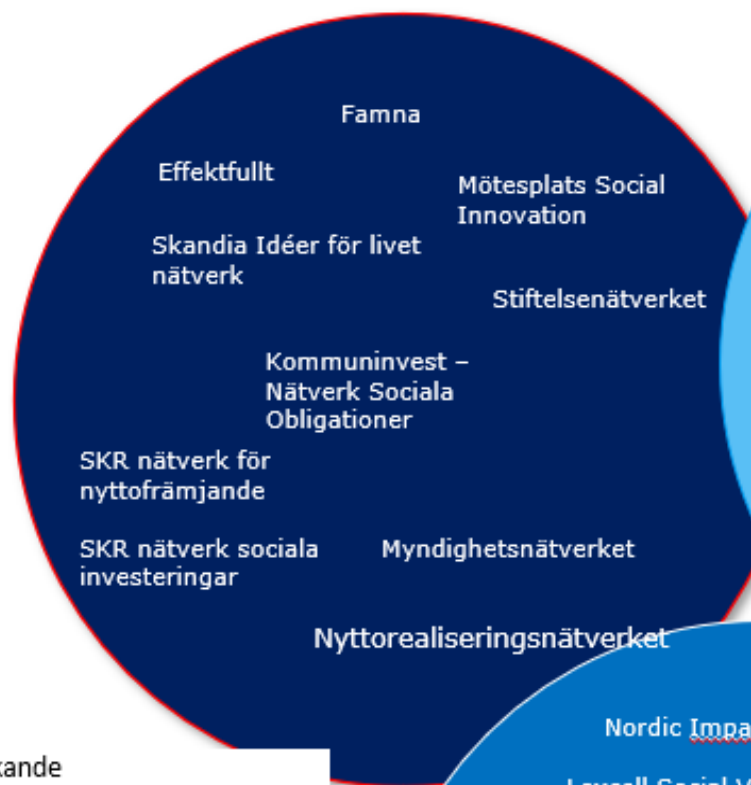
- en evidensbaserad framtidsmodell?

Stort TACK till panelen och till publiken!

- Anna Balkfors
- Cristian Lagström
- Mats Fred

Ekosystem Sociala investeringar?

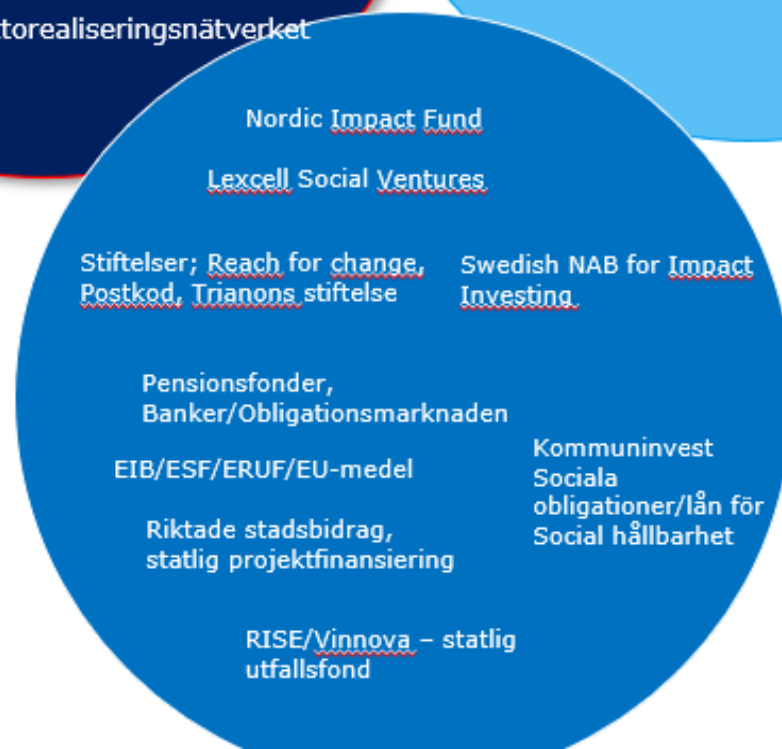
Främja erfarenhets- utbyte, samarbete

Kapacitet för att kunna mäta samhälls-effekter

SOU 2013:40 Innovationsrådets slutbetänkande
SOU 2015:56 Får vi det bättre? Om mått på livskvalitet
SOU 2017:47 Nationella kommissionen för jämlik hälsa
SOU 2020:46 Jämlikhetskommissionens slutbetänkande
ESO 2020:1 Med framtiden för sig –ESO rapport om sociala investeringar
SOU 2020:47 Hållbar socialtjänst - En ny socialtjänstlag
SOU 2021:75 En god kommunal hushållning
Dir. 21:110 Försöksverksamhet i kommuner och regioner

Svensk Färdplan för Ekonomisk hållbarhet (Agenda 2030-samordnaren)

Utfallsfinansiering